

Brüssel, 13.7.2017
SWD(2017) 263 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus
kultuuriväärtuste impordi kohta**

{ COM(2017) 375 final }
{ SWD(2017) 262 final }

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinng järgmise ettepaneku kohta: kultuuriväärtuste importimisel rakendatavad tollimeetmed
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem? <u>Kuni 11 rida</u>
2015. aastal vastu võetud Euroopa julgeoleku tegevuskava ¹ ja 2016. aastal vastu võetud terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamise tegevuskava ² raames teatas komisjon, et koostab 2017. aasta teise kvartali lõpuks kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastase seadusandliku ettepaneku. Ettepanekus käsitletakse kolmandatest riikidest pärit kultuuriväärtusi, mis eemaldatakse ebaseaduslikult nende ajaloolisest ja arheoloogilisest kontekstist ja tuakse ELi. Nii toetatakse organiseeritud kuritegevust, terrorismi rahastamist, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumist ning sellega kahjustatakse päritoluriigi kultuurilist identiteeti ja kultuuripärandit. Ettepanek järgneb ELi õigusaktidele, millega keelustatakse Iraagist ja Süüriast pärit kultuuriväärtustega kauplemine (määrus (EÜ) nr 1210/2003 ja määrus (EL) nr 36/2012).
Mida selle algatusega loodetakse saavutada? <u>Kuni 8 rida</u>
Algatuse eesmärk on kolmandast riigist ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste ELi importimise ja ELis ladustamise ärahoidmine, et vähendada kultuuriväärtustega ebaseaduslikku kauplemist, võidelda terrorismi rahastamise vastu ja kaitsta kultuuripärandit, eelkõige arheoloogilise väärtusega esemeid relvakonfliktist mõjutatud päritoluriikides. Nende eesmärkide saavutamiseks tehakse ettepanek: kehtestada imporditavate kultuuriväärtuste ühtne määratlus; tagada, et importijad kontrollivad hoolsalt kolmandatest riikidest ostetavaid kultuuriväärtusi; määrata kindlaks määrata standardteave, mille põhjal tunnistatakse kaup seaduslikuks; näha ette tõhusad meetmed ebaseadusliku kaubitsemise tõkestamiseks; ning edendada sidusrühmade aktiivset osalust kultuuripärandi kaitsmisel.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus? <u>Kuni 7 rida</u>
Ühe liikmesriigi rakendatavad kontrolli- ja järelevalvemeetmed ei takista ebaseaduslike kultuuriväärtuste jõudmist sellesse liikmesriiki teise sellise liikmesriigi kaudu, kus selliseid kontrollimeetmeid ei rakendata. Ettevõtjate ebaühtlane kohtlemine eri liikmesriikides põhjustab diskrimineerimist. On vaja ühtset lähenemisviisi, et tagada meetmete tõhusus ja imporditava kauba puhul ühetaoline kohtlemine kogu ELis.

B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks? <u>Kuni 14 rida</u>
Poliitikavariandid pakuti välja rühmitatult. Esiteks pehme õiguse vahendid, mille abil edendatakse sidusrühmade seas head tahet ja enesedistsipliini ning täiustatakse pädevate asutuste suutlikkust (RÜHM A). Teiseks regulatiivsed lahendused, mille raames keskendutakse kahele olulisele tegurile: – algatusega hõlmatud kultuuriväärtuste ulatuse asjakohane määratlus (RÜHM B); – kultuuriväärtuste seaduslikkuse tõendamiseks vajalikke dokumente käsitlevad nõuded (RÜHM C). Rühm C hõlmab järgmisi sertifitseerimisvariante: a) päritoluriigi välja antud ekspordisertifikaat ja halduskoostöö kõnealuse riigiga; b) importija deklaratsioon (kirjalik tunnistus) koos eseme identifitseerimise vormiga, kus on esitatud põhiteave kauba kohta; c) ELi kultuuriasutuste poolt kõigi kultuuriväärtuste jaoks välja antav impordilitsents; d) impordilitsents selliste kultuuriväärtuste jaoks, mille puhul on röövimise oht suur (arheoloogilised leiud), ning importija deklaratsioon ja eseme identifitseerimisvorm kõigi muude kultuuriväärtuste puhul (B ja C rühma elementide kombinatsioon).
Kes millist varianti toetab? <u>Kuni 7 rida</u>
Ettevõtjad ja huvide esindajad pooldavad mitteregulatiivseid variante ja eelistaksid, et importimisel ei kohaldaks EL nõuet esitada konkreetseid dokumente. Dokumentidest avaldati vähim vastuseisu importija deklaratsioonile.

¹ COM (2015) 185 final.

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamise tegevuskava kohta (COM(2016) 50 final).

Liikmesriikide avaliku sektori asutused, vabaühendused ja kodanikuühiskond pooldavad jõulisemaid meetmeid, näiteks ekspordisertifikaatide ja impordilitsentside kasutuselevõttu; need sidusrühmad ei ole veendunud, et importija deklaratsioonide kasutamine on tõhus, sest kõnealuses valdkonnas ei ole enesertifitseerimist katsetatud.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised? Kuni 12 rida

Eelistatud variant on pehme õiguse vahendite ja laia kaupade liigitust (mille puhul kohaldatakse vanuse alampiiri, milleks on 250 aastat) hõlmavate reguleerivate meetmete kombinatsioon. Samuti nähakse ette seadusliku päritolu tõendamiseks vajalike dokumentide esitamise nõue. Eeldatakse, et selliste tõhusamate kontrollimeetmete abil õnnestub vähendada kultuuriväärtustega ebaseaduslikku kauplemist, võidelda terrorismi rahastamise vastu ja kaitsta kultuuripärandit, eelkõige relvakonfliktist mõjutatud päritoluriikides.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud? Kuni 12 rida

Ettevõtjad, kes impordivad kultuuriväärtusi, mida peetakse ohustatud kultuuripärandiks (väga väike osa kunstiturust), peavad hankima kauba jaoks impordilitsentsi enne selle ELi importimist. Sellega kaasnevad teatavad kulud importijate jaoks seoses dokumentide kogumise ja ametiasutustele esitamisega ning samuti teatavad kulud kultuuriasutuste jaoks seoses vajadusega tagada tootluste läbivaatamiseks asjakohase oskusteabe olemasolu. Muude kaupade puhul peavad importijad täitma importija deklaratsiooni ja eseme identifitseerimisvormi ning esitama need tollile, kus dokumendid vaadatakse läbi ja registreeritakse.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele? Kuni 8 rida

Peaaegu kõik kunstiturul tegutsevad ettevõtjad on mikroettevõtjad ja väikeettevõtjad. Sel põhjusel lähtuti kavandatud meetmete kaalumisel põhimõttest, et kõik ettevõtjad on VKEd, st püüti leida lahendusi, mille puhul vajalike tegevusvahendite ja nõuete täitmise seotud kulud oleksid võimalikult väikesed.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele? Kuni 4 rida

Välja arvatud juhtumid, kus liikmesriigid peavad arheoloogiliste leidude ja mälestiste elementide jaoks impordilitsentside väljaandmiseks tagama asjaomaste tootluste menetlemiseks vajalike eksperditeadmiste olemasolu, ei tulene ülejäänud meetmetest märkimisväärsed personali või tegevusvahenditega seotud vajadusi.

Kas on oodata muud olulist mõju? Kuni 6 rida

Tollikontroll ja muud ebaseaduslikku kauplemist takistavad meetmed (karistused) pärsivad organiseeritud kuritegevust ja terrorismi rahastamist nii ELis kui ka mujal. ELi meetmed võivad avaldada positiivset mõju kolmandatele riikidele, kelle kultuuripärand on ohustatud.

Proportsionaalsus

Meetmest ei tulene kauplejate ega haldusasutuste jaoks põhjendamatuid kulusid.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse? Kuni 4 rida

Komisjon esitab iga viie aasta järel aruande määruse rakendamise kohta.